

Սևերեթիակ համար տարեկան 4 տղար թվթղում.
Եւրոպայի և այլ աեղերի համար որին, 20 Ֆրանք
Տնորինսւթիւնն ինք կը զմարէ փոսայ ծախքը:
Բաժնէկ իննբար կարիակին կը զմարուին: Վէջանեայ կամ ե-
նայ րաժնորդութիւններ աւ կընդ ունուին, առանց ոեէ յա-
նէ բաժնէկնին վրայ:
Սմբարիկ-Տնորինս հէա կարելի է տեսնուիլ խմբագրատունը
Vacon, 50) ասին օր կէտըննյոտոյ, ժամ 2 էն մինչև 4 միայն:

1886 17.31.11 43

(ՄԱՅԻՍ 3 Հ. Տ.)

6444

Կը հրատարակուի ^{ԵԿ} Բ ըշ. և Նբթ. օրեր

Մանուկուհիներ կրնդ ունենան հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով։
Միտնցման 1 միջակ դիրք 1 սանդիւխ կարծէ. 1 զվարագիրք 2
սանդիւխ։
Նամակ կամ ծրար պէտք է գրիկէ խմբագրութեան հետեւեալ
հասցէով. M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal *Arménia*.
MARSEILLE (France)

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues au bureau de la
Rédaction (Rue Vacon, 50).

Ազդ.—մեր ոյժեր համախմբելու մի առաջարկ.—Մի քաջաւեր Ուկրաինիան առ Մեծ Պրն. Յակոբեան. — Մեր ընելիքը.—Քիւրտերի ասպատակութիւններ Մուշի մէջ.—Պուլկարիաի հաղթի նոր առաջնորդի ընտրութիւնը.—Քաղսահներ Տփղիսի «Մշակ» էն. — Տեղական, — Արեւելեան խնդիր.—Արտասահմանի լարեր. — Մտանագումներ :

«Արմէնիայի իւր դոյութեան տա-
ւերորդ (1) ամիսը մտած է: Ս,յա ա-
ռիթով իւր խնդրենք իրենց բաժնոր-
դադին դեռ չգտարած բաժնորդեն-
րէն որ փութեն շուտով վճարել ի-
րենց բաժնորդադին զի մեր պայման
կէկէտիկ վճարել է և մեր ամին ծախ-
քեր կանխիկ վճարումով ստիպուած
ենք ընել այստեղ:

ՄԻ ԱՌԱՋԱՐԿ

Հայկական խնդրին աշխատելու նը-
կատմամբ զանազան տեղերէ ծրա-
դիրներ կը զրկուին մեզ որոց մի քա-
նէն հրատարակած ենք և թերեւ
ուրիշ մի քանիներն ևս հրատարա-
կենք: Բայց մենք կը կարծենք որ
խնդիրը իւր ամեն տեսակէտներով
մանրամասնօրէն ուսումնասիրելու և
զանազան պարագայների վրայ բանիւ
բերանոյ կարծիքների փոխանակու-
թիւն լինելու համար, անհրաժեշտ է այլ
ևս մի ընդհանուր ժողով գումարել ուր
զանազան քաղաքներ գտնուած հայ
հայրենասէրների խումբերն կամ ար-
դէն կազմակերպուած մասնաժողով-
ներն որոնք «Եւրոպացեակ հայ հայ-
րենասէրների ընկերութեան» ճիւղեր
եղած են, իրենց կողմէ մէկ մէկ պատ-
գամաւոր զրկեն: Այդ ժողովի մէջ
իւրաքանչիւր պատգամաւոր իւր ներ-
կայացուցած խումբի տեսութիւննե-
րն, կարծիքներն և առաջարկներն
կը ներկայացունէ, տեղեկութիւններ
կուտայ իրենց վիճակի, ոյժի և գի-
րենք շրջապատող հանդամանքների
վրայ և ըստ այնմաւելի ընդարձակ մի
շրջանի մէջ դործելու համար մի ծրա-
դիր կազմուելով, այդ խումբեր տեր

կապեցրով կը կապուին իրարու հետ
և այնպէս կը հեռանան իրարմէ, ա-
մեն կողմ մինեոյն ուղղութեամբ աշ-
խատելու և իրենց ոյժեր ամփոփե-
լով դէպի մինեոյն նպատակ յառաջ
երթալու համար:

Թե՛ր կարծիքով, պատշաճ է որ այդ ընդհանուր ժողով կազմուի Լոնտոննաբնակ Մեծ. Պրն. Կ. Յակոբեանի նախագահութեամբ որ արդէն կազմուած հայ հայրենասիրական ընկերութեան նախապահն է. բայց մի այնպիսի քաղաքի մէջ որ շատերին մօտիկ է կեդրոնական մի տեղ լինելով ամեն կողմէ գալիք պատգամաւորներին դիւրութիւն ընծայէ: Պրն. Յակոբեանի նախագահութեամբ արդէն կազմուած ընկերութիւնը իրեն նոր ոյժեր կը գտնէ այդ ընդհանուր ժողովի մէջ և համատարած արմատներ կունենայ: Ի հարկէ, հոս տեղը չէ մանրամասնել մի այդպիսի ընդհանուր ժողով հրուիրելու միջոցներն ու կերպերը: մենք միտքը միայն կը ներկայացունենք այստեղ:

Գոյցէ մեր այս առաջարկի մէջ մեծ
դժարութիւն տեսնուի, այն է զա-
նազան տեղերէ մէկ մէկ պատգա-
մատոր այս ինչ որոշուած քաղաքը
զրկելու դժարութիւնը, բայց եթէ
մենք այնչափ անտարբեր, ապիկար
զոհողութիւններէ փախչող ենք որ
մէկ քաղաք, մէկ խումբ, մէկ մաս-
նաժողով չէ կարող իւր կողմէ մի
պատգամատոր զրկել այս ինչ մօտիկ
քաղաք, ինչո՞ւ ուրեմն կը խօսինք և
ուրիշներին ալ հրաւէրներ կը կար-
գանք մեծ մեծ դորժերի համար,
ինչո՞ւ ուրեմն այն բացադաշնութիւն-
ներ որովք պատրաստ ցոյց կուտանք
եղբ մինչև իսկ թուչիլ Հայաստան
երթալու և մինչև իսկ զոհ լինել ի-
հարկին: Այլ սակայն եթէ ինչ ինչ
անյաղժելի դժարութիւններ արդեւ
լինին այն ինչ խումբին մի պատգա-
մատոր զրկել այս առաջարկուած ընդ-
հանուր ժողովին, կարելի է որ նա ալ
ժողովին գումարութիւնք քաղաքին մէջ
դանուող մի անձ իրեն ներկայացու-
ցիչ ընտրէ, անշուշտ իրեն և ընկե-
րութեան վատահալութեան արժանի
մի անձ որին հաղորդէ մանրամաս-
նօրէն իւր բոլոր առաջարկներ և տե-
ղեկութիւններ և այդ անձ ներկա-
յանայ ընդհ. ժողովին նորա կողմէն
պատգամատոր: Անշուշտ նախնարեկ

է որ իւրաքանչիւր քաղաքէ յատկա-
պէս մէկ մէկ մարդ գայ, Պրն. Նա-
խադահլի հրաւէրի համեմատ:

Չգիտեմք թե մեր այս առաջարկի՝ նշ ընդունելութիւն կը դանե է ո՞ր աստիճանն գործադրելի կը համարուի. բայց կը կարծեմք որ անհրաժեշտ է այդ անհրաժեշտ է որ զանազանն կողմեր սփռուած և միեւնոյն զգացում կըող հայեր անձամբ ծանօթանան իրարու և ինչ որ երկար թըղթակցութիւններով չէր կարելի կարգադրել, կատարեն զայն իրարու հետ տեսակցելով և իրենց մտածութիւնը բանիւ բերանոյ իրարու հաղորդելով, զիրար լուսաւորեն և ազգային միութւոյ քաղաքականութիւն դժելով ամեն կողմէ ալ միասիրտ և ձեռն ի ձեռն ռըն քալեն դէպի մի որոյ նպատակը Անհրաժեշտ է մեր այս առաջարկը համախմբելու համար զանազան կողմեր սփռուած հայ հայրենասէրներին ոյժերն և կեդրոնին տւելի ոգոստոր և ազդեցիկ մի դիրք տալու համար

U. φ.

ԱՌ ՄԵՆ. Դ. Կ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Բաղաւիա, 30 մարտ 1886

Արդ. Դրն. Յակոբեան

Հոնորոն

Պատմ. Եւթ Պրն.

ի Հանրական ժողովի մերում կազմեալ ի մերազանց տեղոյս, որ և զտեղի կալաւ ի յ՝ երրորդում մարտամոյս, կարի բերկրութեամբ լսելու եղև մեզ ի քանի մի անդամոց ժողովոյն համբաւ գովանի ազգասիրութեան ձեր և հայրենասիրութեան, որով վառեալ ի վեհ հոգի ի հրատարակեք երբեք երբեք ի յապիրա Անգլիացի զվիճակ ազգի մեր ի Հայս և յՕսմանեան գաւառս, որպէս զի զուշադրութիւն Անգլիացի բարձրատիճան պաշտօնատարաց ի գաւառոն յայնս փիկ դարձուցանել մարթիւնք ի դարման վիճակի աղջիկ համազգեաց մերոց ի հայրենին մեր անդ. ուստի ոչ կարելով մեր զանց առնել լուծեամբ զայնու ազգասիրութեամբ ձերով և գեռանդուն հայրենասիրութեամբն, աւստիկ Ատեան ազգային վարպետ

Թեանն փութայ քաջաբերականն նա-
մակաւս զշնորհակալիս իւր մատու-
ցանել ձեզ և ի նմին ժամու գովել
զազգասիրական ծառայութիւնս ձեր
զոր ի սրտէ նուիրէք ազգին և յոյս
մեծ է մեզ զի այսօրիկ ազգային
ծառայութիւնք ձեր զոր ի սրտէ նուի-
րէք ազգին, պսակեացին լիութի առ-
դեամբք:

Ընդ այն քաջալերական թղթոյս
զգուշնաբեայ նուէլս քաղցրիկ ի ամս
ծրալեւալ մատուցանեմք ձեզ փոխա-
նակագրով միով վասն 20 անդղիա-
կան ատէրիդի զոր և խնդրեմք ըն-
դունիլ խելամուտ դոյով զի և դոն
ի հեռուոր ծագս աշխարհի հայրե-
նոսէրք որք ճանաչել ճանաչեն զազ-
գասէր անձնս, պատրաստք ի նուի-
րիկ դանձինս ի ծառայութիւն ազգին:

Ո՛ր ծաղանայ ողջունիս հետևի՝ Ար-
գոյ Պարոն, ձերդ- խոնարհ ծառայք
Ի դիմայ Ատենին Յանձ. Հայ. ազգ-
հաստ. քաղաքիս

Գեորգ Գառպարեան
Առեւտր-պիւր կառավարիչ
Յովհան Յարութիւնեան
Նախագահ կառավարիչ

24 Letterstone Road,
Fulham S. W.
London 7 Uuyhu 1886

Առ Մեծայարգ Ասեանն Ազգային
Վարչութեան

† *Parquianthus*

Մեծազնիւ Տեառք իմ:

Պատիւ ունեցայ ստանալու, բարեկամիս Պաշտօն Պետրոս Աղանուրի ձեռամբ, ձեր մարտ 30 թուականու պատուական նամակն, և ընդ նմին 20 անդրիական ոսկիի փոխանակող իրն զոր տեղւոյդ Ազգային դանձէն առաքած էք ինձ իբր նուէր:

Ձր գիտեմ յոյսում պարտիմ աւելի
երայխառագէտ լինիլ, ձեր ի պաշտօնի
գրած քաջալերական նամակի¹⁰ն թե՛
ձեր նուէրն, զի երկուքին ալ մեծ
պէտք ունէի:

Յետ տասն և երկու տարւոյ վաս-
տակոց եթէ այսօր ունիմ մի մեծ
մխիթարութիւն, դա այն է զի այժ-
կը գտնուին հայ ազգեւ մէջ շատե-
րօք կ'զգան հայրենասիրական ջանքի-
քուն արթառիթն ու նպատակն, և

ընդհանուր առմամբ կրնան զանազա-
նեւ ճշմարիտ ազգասիրութեան և
հայրենասիրութեան ոգին կեդեա-
լէն: Հաւատարմ ձեռք, Մեծարդոյ բա-
րեկամք իմ թէ խիստ մեծ արժէք
ունին, յայտ իմ, ձեր ի դիմաց Պա-
ղատայն Ազգային Վարչութեան մա-
տաւցած հնարակաւորութիւնն և ար-
տայայտած քաջալերական բառքն:
Այս առաջին անգամ է զի մի «կաղ-
մաւորեալ» հայ հասարակութիւն և
Ազգային Վարչութիւն, Հայաստանէն
այնչափ հեռուոր ի մի ծագ աշ-
խարհի գոտեւոր ձանդերն, նուի-
րէ՛ իւր օժանդակութիւն բանիւք և
գործովք:

Երանի թէ բովանդակ հայութիւն
ձեռք նման արթնուն լինէր, ձեռք նման
դգայուն սիրտ կրէր և ձեռք պէս գոր-
ծէր կատարելով զպարտն ու պատ-
շաճն: զի այն առեւն պիտի խօսէինք
մի այնպիսի ճարտար և ազգու եղա-
նակաւ և բարբառով որ Հայաստան
իւր փրկութիւնն ու դարմանն վաղ-
վաղակի պիտի գտնէր, զի բոս մի-
ջազգային օրինի իրաւունք իւր հա-
տատ են այժմ:

Ընդունեցէք, Մեծազնիւ Տեսաբ, իմ
հանգերն հայկական սղոններու
բարձր ակնածութեան հաւատովքն:

ԿԱՐԱՊԵՏ ՅԱԿՈԲԱՆ

ՄԵՐ ԸՆԵԼԻՔԸ

Այդ մասին երբ անասի կարծիք-
ներ կան մեր ազգին մէջ, յորմէ հե-
տէ Պէրլինի գաղափարոյն ՅԱԳ. յօ-
դուածը կամ Հայաստանի մէջ բա-
րենորոգմունք անունով խնդիր մը կը
յուզուի:

Առաջին կարծիքն է՝ զգոյշ կե-
նայ եւրոպական տէրութեանց վրայ
մեծ յոյս դնելէ: Եւ թուրք կառա-
վարութեան հետ հաշտ երթալով մեր
ներքին գործերով զբաղիլ կրթարան-
ներ ուսումնարաններ բանալ, ընկե-
րութիւններ հաստատել, վանօրէից և
այլ ազգային հաստատութեանց ելե-
մուտքը կարգի գնել, օգուտ քաղե-
լով Օսմանեան տէրութեան տրամա-
դարութիւններէն և սարսեւ որ՝ տէ-
րութիւնը ինքնին բարենորոգումներ
գործադրէ երկրին մէջ որոյ պէտքը
զգայի եղած է այսօր քան երբէք:

Այս կարծիքէն եղողներն են Կ.
Պօլսոյ Պատրիարքին հետ խել մը
ազգին երեւելները և առաջնորդներ
և էֆէնդիներ:

Բ. կարծիքն է քան մը չյուսալ
թուրք կառավարութեան, ստեպ գի-
մումներ ընել եւրոպական տէրու-
թեանց և հրատարակութիւնները
նեղով գլխաւոր եւրոպական թեր-
թերութեան մէջ՝ հասարակաց ուղը հրաւիրել
մեր դատին վրայ, քանզի, կըսեն
այս կարծիքէն եղողները, առանց ճշն-
ման թուրք կառավարութիւնը ոչ ընդ-
հանուր և ոչ մասնակի բարենորոգում
մը չընեն, և եթէ երբէք այն տեսակ
բան մը ալ ընելու ելլէ, խախտու-
անհիմն և վաղանցուկ բաներ պիտի

ըլլան, ինչպէս որ եղած են «Թանդի-
ման»-է ի վեր այս անունով կոտա-
րուած խել մը կարգադրութիւնք:
Կատարուող այն չէ որ թուրք կառա-
վարութիւնը չուզէր բարեկարգել իւր
երկիրը հիմնովին, այլ այն է որ իւր
ձեռքը չէ, եթէ երբէք կամենայ այդ
առեւն ի բան մը ընելու, քանզի ամ-
բողջ կայսրութիւնը վտարարացած է
յոտից ցլուխ բարոյագէտ: Իրաց
այդ կացութեանը մէջ կաշառք չը-
տուող և կաշառք չուտող, օրէնքը
չեղծանող, օրէնքը յարգող, կամ օ-
րէնքը իւր խղճին համոճայն գոր-
ծադրող պաշտօնեայներ հազուադիւ-
րացաւորութիւններ են և պիտի ըլլան
մինչև որ երկրինքէն մասնաւոր մար-
դիկ չեջնան զամբիւղներու մէջ այս
փոքրած վարչութիւնը բարոքելու, և
մինչև որ երկրին մէջ հաստատ և
հիմնական բարեկարգութիւններ չը-
լան, կենաց և ընկիւն ապահովութիւ-
նը չերաշխաւորի, օրինաց անաշու-
գործադրութիւնը չըլլայ լաւ կառա-
վարութեան մը հակադրութեան տակ,
գուք ոչ կրնաք լաւագոյն դպրոցներ
ունենալ, ոչ բարեպաշտական հա-
տատութիւններ լաւ կառավարել, և
ոչ ազգային տարբերը և հատկե-
նաբար գոհացուցիչ կերպով մատակա-
րարել վան զի «չէ աշակերտ առա-
ւել քան զվարժապետ իւր», և գոգ-
ցես բնական օրէնքի մը թելադրու-
թեամբ հպատակ ազգերն ալ տիրող
ազգին չուրջը կը դառնան այնպէս
ինչպէս միւրաքանչեւ հոմաստեղու-
թեանց գլխաւորին չուրջը:

Այս կարծիքը պաշտպանողներն են
խել մը հայրենասէր երիտասարդներ
և ընդհանրապէս մեր խելճ հայ հա-
սարակութիւնը որ սովոր է ամեն
բան դուրսէն սպասելու:

Գ. կարծիքն է մեր բոլոր վտա-
հաթիւնը ինքնօգնութեան վրայ դը-
նել քանզի, կըսեն, եւրոպական տէ-
րութիւններէն և ոչ մէկը կաթիլ մը
արիւն կամ կուռ մը զոհել չուզեր
մեզի համար քանի որ ուղղակի օ-
գուտ մը չունին մենէ: Եթէ կան ա-
նուզակի շահ ունեցողներ և կամ
միայն քրիստոնէական և մարդասի-
րական զգացումներով մեր դատին
համակողմներ, սակայն սա զօրաւոր
մի շարժառիթ չկրնար ըլլալ մեր խն-
դիրը լուծելու, ինչու որ թուրք կա-
ռավարութիւնը մենէ շատ ընդար-
ձակ և ազգեցիկ միջոցներ ունի մեր
խնդիրը բարձի թողի ընել տալու ի
պահանջել հարկին:

Մինչև որ մենք մեզի չօգնենք, ոչ
ոք մեզի կօգնէ, անանկ տեղերնիս
նստելով և սպասելով որ քան ուրիշ-
ները մեզի համար ընեն ինչ որ մենք
չենք կրնար կամ չենք ուզեր ընել,
անխելք երազներ են: Կէտք է
յեղափոխութիւն հանել, զարնել
զարնուիլ ջարդել ջարդուիլ մին-
չև որ եւրոպական տէրութիւնք մի-
ջամոեն այս խնդիրը մէկ անուշ տե-
ղը կապելու, ապա թէ ոչ բոլոր ճշն-
շուսները և գիմումները ոչինչ ար-
դիւնք կրնան արտադրել այն մար-
դուն վրայ որ իւր տանը մէջ ամեն

տեսակ զեղծութիւններու մէջ կը լողայ՝
և երբ դուրս ելլէ, խիստ աղէկ գի-
տէ իւր երեսները չպարել և գեղեց-
կագոյն երեսալ ամեն անոց որք իւր
ազգութեանը վրայ դիտողութիւն
մը ընելու կը փորձուին: Բայ յայտնա-
նէ՝ պէտք է հաստատագէտ գիտնալ
թէ ազգեր իրենց արեւոյն դնովը միայն
իրենց անկախութիւնը և ազատու-
թիւնը կրնան ձեռք բերել և ոչ ու-
րիշ կերպով: Երբեք կեղծաբան գրե-
թէ ողորմութիւն մը է՝ զոր մարդ մը
կրնէ երբ իրեն հաճոյ թուի և չընեն
երբ իւր «քէյֆ»ը չուզեր:

Ահա ասոնք են մեր ընելիքին վը-
րայ մինչև հիմա յայտնուած երեք
գլխաւոր կարծիքները: և ինչպէս կը
տեսնէ ուշիմ ընթերցողը, այս երեք
կարծիքն ալ իրենց ողջ և ապառնող
հասուն կամ խակ կողմերը ունին: Եւ
կայն ինչ որ ալ ըլլայ իրենց ատարե-
րութիւնը, սա յայտնի է որ երեքն
ալ միեւնոյն նպատակը ունին: Հիմա
մենք աշխատինք այս երեք տարբեր
կարծիքները իրարու հետ հաշտեց-
նելու, քննադատելով զանոնք կար-
գաւ սրով մեր կարծիքն ալ յայտնած
կրկնաբ:

Առաջին կարծիքը պաշտպանողնե-
րը իրաւունք անին ըսելու թէ թուրք
կառավարութեան հետ հաշտ երթա-
լու ենք՝ զգոյշ կենալով նորա ցա-
սումը հրաւիրող ցոյցերէ և հրատա-
րակութիւններէ: Եւ, առ այժմ պատ-
ճառներ կան այսպէս ընելու, սա-
կայն երբէք պատճառ կամ իրաւունք
մը չկայ կեղծելու և ժամանակին և
պարագային համեմատ գոյն և ձե-
փոխելու: Կէտք է եղած կամ պէտք
չեղած առեւն թուրք կառավարու-
թեան «քէյֆ»ը բերելու համար ը-
սելու: Աստուած երկա՛ր օրե՛ր պար-
գէէ թագաւորին և նախարարաց-
հայերը շատ դժ են և երջանիկ-
գրեթէ Աւետեաց երկրի մը մէջ կապ-
րին ուր գետնէն իւր և մեղր կը
բղիւէ, և եթէ կան տեղ տեղ գրե-
գոհութեան ցոյցեր ընողներ, ասոնք
խել մը բաղադարեւիւր արկիւններ են
որք հանգարտ ջուրերը պղտորելով
որս կը փնտռեն ևն: Եւն: Եւն: Իսկ
յուսալ կամ այնպէս ցուցնել թէ օր
մը չէ օր մը Օսմանեան տէրութիւնը
ընդհանուր և հիմնական բարեկար-
գութիւններ պիտի բնէ, սա՛ կեղծա-
ւորութեան լրումն է: քանզի որչափ
ես գիտեմ և որչափ որ խելքս կը
հասնի մօտէն, չէ կարելի գտնել մի
հայ անհատ խելքը գլուխը, թէ՛ դա-
ւառներու մէջ ըլլայ թէ՛ ի Կ. Պօլսոյ,
Պատրիարքէն սկսեալ մինչև հասա-
րակ քաղաքացին՝ որ ամենախոր
հաւատ մը ունենայ թէ օր մը չէ օր
մը Օսմ: կառավարութիւնը այս եր-
կիրը պիտի կրնայ բարեկարգել հիմ-
նական կերպով: Այո՛, առ այժմ օ-
գուտ քաղելով կառավարութեան
հաշտ տրամադրութիւններէն կրնանք
մեր ներքին գործերով զբաղիլ, սա-
կայն պէտք է անկեղծօրէն ըսել և
հասկնալ տէրութեան, տեղը և ա-
տենը եկած ստեն պատշաճ եղանա-
կաւ, ժողովրդեան ցաւերը, և անոնց

դարմանը խնդրել: Թուրք կառավա-
րութիւնը թող բան մը ընէ կամ ո՛չ,
այս չէ ինդիլը՝ այլ սա թէ մեզի
համար ամենէն համեմատ և պարկեշտ
և օրինաւոր ճամբան այս է: Կէտք է
միանգամայն հասկնալ Օսմ: կառա-
վարութեան թէ աստ անդ հայ գաղ-
թականութեանց ըրած շարժումները
ուրիշ բան չեն այլ այս ժողովրդա-
կան ցաւերուն մէկ արձագանքը, ևն:
Եւն:

(Շարունակելի)
Լ. ՈՒՄՈՒՆ
ԹՈՒՐԻՔԻԱՅԻ ՀԱՅ ՄԸ

ԳԻՒՄՈՒՆԻ ԱՅՊԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆԵՐ ՄՈՒՇԻ ՄԷՋ

Մուշէն կը գրեն Ապրիլ 2/14 ին
թէ քիւրտ հրոսակներ գիշերայն յար-
ձակել են Կիւմուք գիւղին վրայ,
չնայելով որ այդ գիւղը Վարդօ դաւա-
ռակի գաղմագամութեան կեդրոնա-
տեղն է: Մինչև իսկ յարձակել են բան-
տին վրայ և բանտապետը խեղդելով,
բանտարկուած 6 քիւրտերն փախուցել
տարեր են իրենց հետ: Միւս կողմէն,
Մուշի Միւթէսարըքի փաշան բան-
տէն արձակել և բոլորովին ազատ
թողել է Պատանանցի երկու անուա-
նի չարագործ քիւրտեր, Եւսուֆ և
Ուրդախ, որոնք ծանրածանր ամբաս-
տանութիւններով Մուշ բերուած և
բանտարկուած էին:

Ինչպէս չքաջալերուին քիւրտեր
երբ ապահով են թէ առ ժամանակ
մի ի ցոյցս բանտարկուելէ յետոյ,
կարող են ունէ միջոցով ազատուիլ
բանտէն, քանի որ իրենց պաշտպան-
ներ և գողակիցներ կը գտնուին նոյն
իսկ կառավարական ժողովներին մէջ:

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱԻ ՀԱՅԵՐԻ ՆՈՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ
ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կ. Պօլսի «Արեւելք»-ին մէջ կը կար-
գանք հետեւեալը:

«Գոհութեամբ կը ծանուցանենք
թէ Ազգ. Վարչութեան Խառն ժողո-
վին իւր երէկի նստին մէջ, որ դու-
մարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Ա.
մեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենա-
պետութեամբ Վսեմ: Նաւրեան էֆէն-
տիի, Պուլկարիի և Արեւելեան Բու-
մէլիի Հայոց առաջնորդ ԸՆՏՐԵՑՑ Կատա-
րիարքական փոխանորդ Գեորգ. Գեորգ.
Ս. Վարդապետն, որոշելով միանգա-
մայն յիշեալ վիճակին վրայ Նպիսկո-
պոսական վիպակուն տալ Ն. Գեորգ.
պատուութեան, ի փոխարէն նորա
բաղմամայ արդիւնաւոր ծառայու-
թեանց»:

Եթէ «Արեւելք»-ի տուած այս լուր
ճիշդ է բաւ բաւ, մեծ զարմանք կը
պատճառէ մեզ, թէ «Արեւելք» գո-
հութեամբ ծանուցած լինի Չենք
հասկնար թէ ինչո՞ւ համար Պուլկա-
րիաի ժողովուրդը ինք չպիտի ընտրէ
իւր առաջնորդ, ինչպէս որ կը պա-
հանջէ թիւրքիաի հայերի Սահմա-
նադրութիւնը և ինչ որ կը պահան-
ջէ նոյն իսկ մեր ազգային եկեղեցու

ողին
անգա-
ռանց
նորա
Արեւ-
տիւն-
հայեր
վայր-
դատ-
ազգ-
կան
բող-
քմայ-
բէնք-
զրկէ
կը խո-
պատ-
արհա-
րանա-
կը խո-
իրեն-
տու-
առաջ-
տոյ,
ինդր-
եպիս-
ճակի
Մի-
մար-
գեր
չուն-
յինե-
կը յա-
զնա-
նե-
ընտ-
րով
մեն-
կար-
ինք
րէ
քար-
զրկա-

Վաղ-
նի է
որոշ
ունեց
կարգ-
ենք
սու-
պրօգ-
էկու-
վրա,
թեան
թեան
պրօ-
կապ-
սու-
չակ
րանք
ժողո-
Սմի-
գեր-
նի են
թիւն
վի մե-
էկու-
կայա-
կակա-
նէին
կու-
զի եր-

ողին որ մի թաղի վրայ մի քանի տարի անգամ ձեռնադրել չթողնուի, առանց ժողովուրդին խնդրելուն և նորա արժանաւորութեան վկայելուն Արդեօք Կ. Պօլսի պատրիարքարանը այնպէս կը համարի թէ Պօլսիկարի հայերը այնչափ ստրկամիտ և կիտա վայրենի են որ իրենց թիրաքիայի «ազատամիտ» և «քաղաքակրթութեամբ» ազդակցներին նման սահմանադրական իրաւունքներ վայելելու անկարող են և հետեւեալէն ինք ըստ իւր բնոյ, բացարձակ միապետական օրէնքով մի առաջնորդ ընտրել և կը զրկէ Պօլսիկարի Զգիտեանք ինչ ինչ կը խորհին Պօլսիկարի հայեր Կ. Պօլսի պատրիարքարանէն իրենց եղած այս արհամարհանքի և իրենց իրաւունքի բռնաբարութեան համար, բայց մենք կը խորհինք թէ Պօլսիկարի հայեր իրենք պէտք է որ ընտրեն իրենց առաջնորդ, որ մի ժամանակ այնտեղ առաջնորդական պաշտօն վարելէ յետոյ, դարձեալ իրենք պէտք է որ լինեն Նորին Գերապատուութեան եպիսկոպոս ձեռնադրուիլ իրենց վիճակի վրայ:

Միևնոյն ժամանակ պարտք կը համարինք յայտնել թէ մենք այս տղերքը գրած ժամանակ բնաւ միտք չունինք Գերապատուութեանի դէմ լինելու զոր անձամբ ճանչած լինելով կը յարգենք զինք և մեծապէս կը գնահատենք իւր արժանաւորութիւնները: Մենք ալ թէ ընտրեալին, այլ ընտրութեան եղանակին դէմ ենք ուրով Կ. Պօլսի պատրիարքարանը ամենին կարեւորութիւն չտալով Պօլսիկարահայերի ընտրական իրաւունքին, ինք իր «քէյֆ»ով առաջնորդ կընաւ ինչպէս համար, իբր թէ Պատրիարքարանի կողմէն մի սցեքը հովիւ զրկած լինէր այնտեղ:

ՔԱՂԱՊԱՆԻՍԻ ՏՓՂԻՍԻ «ԱՇԱԿ» ԷՆ

Վաղարշապատից մեզ գրում են: «Յայտնի է որ հայոց դպրոցները մի հաստատ, որոշ ուսումնական պրօգրամ երբեք չեն ունեցել, որով առաջնորդվին մեր բոլոր կողմի դպրոցները: Այժմ, ինչպէս լուրս ենք, Վաթիկանը հրամայել է մշակել ուսումնարանների համար մի ուսումնական պրօգրամ, և այդ ծրագիրը, որպէս պրօգրամ, պէտք է ի հարկէ, օրէնքի հիման վրա, ներկայացնել բարձր կառավարութեան հայեցողութեանն ու հաստատութեանը: Այժմ, ինչպէս լուրս է, այդ պրօգրամը մշակում են մեր յայտնի մանկավարժ, Մանդինեանց, ձեռնարանի տեսուչ Խօսթեօլի, պ. պ. Բալասանի և Արշակ Նահապետեանի ավագութեամբ: Իբրանք մի տեսակ ուսումնական յանձնաժողով են կազմում Մեքսիկո եպիսկոպոս Սմարտեանցի նախագահութեամբ: Թէև գերոյիշեալ անձնաւորութիւնները յայտնի են իրանց մանկավարժական հմտութիւններով, այնու ամենայն թող ներքին մեզ նկատել, որ լուր կը լինէր պրօգրամը մշակելու միջոցին, նախ քան ներկայացնեն օրինական հաստատութեանը, ինչպէս անուամբ անեն ուրիշ հասարակական հաստատութիւնները, ծանօթացնել իրանց պրօգրամի հետ և հասարակութիւնը մեր մամուլի միջոցով, որպէս զի իր կողմից մամուլն էլ իր կարծիքը կա-

րողանար յայտնել: Ամեն պրօգրամ որ դեռ ևս մշակվում է և դեռ ներկայացրած չէ կառավարութեանը ու հաստատութեանը չէ նրանից, մամուլը օրէնքով կատարեալ թաւառնք ունի քննադատել: Գիցուք հազեք: Ինչպէս թիւնը դիտարկութիւն ունի մի նոր դպրոց բանալ մի որ և է հայաբնակ քաղաքում: Պարզ է, որ ինչպէս ամեն հաստատութիւն նա էլ պէտք է լինէր թոյլութիւն կառավարութիւնից: Բայց մինչև նոր դպրոցի պրօգրամի հաստատվելը, ինչի հոգեւոր իշխանութիւնը չէ յանձնում մամուլին իր հիմնելի դպրոցի կանոնադրութեան ծրագիրը քննելու:»

— Լուրս ենք որ Ստեփաննոս եպիսկոպոս Միսիթարեան չուտով նշանակվելու է Թափրիզի և Ատրպատականի հայոց թեմի առաջնորդ:

— «Ռուսակի Կուրիեր» լրագրի վերջին համարներից մէկում տպւած է մի թուղթակցութիւն Վաղարշապատից, որի մէջ թղթակիցը յիշելով որ Կովկասի գանապան կողմերում դառնող մշակման 70%—80% կազմում են Թիրաքիայից եկած հայերը, և չեւտելով դրանց ողորմելի դրութեան վրա, մի ակնարկ է գցում վերջին ուսումնական պատերազմից յետոյ տեղի ունեցած քաղաքական անցքերի վրա, յիշելով Բերլինի կոնգրեսը, Ռուսաստանի և Անգլիայի յարաբերութիւնները դէպի Թիրաքիան և վերջինիս բռնած ընթացքը իր ասիական գաղաւթների վերաբերմամբ:

ՏԵՂԱԿԱՆ

Երկուշաբթի գիշեր Մէն-Մարթի մօտ Մէրլան թաղին մէջ այրուած ալիւրի ազաքը 3 ընկերութիւններէ ապահովագրուած է եղել: Նկատվել է 1,200,000 ֆրանկ: Կը հաշուեն:

— Բրատոյի գարնանային տօնավաճառը որ պիտի վերջանար մայիս 13 ին, յետաձգուած է մինչև մայիսի վերջ:

— Երէկ Թրանսօր Մարթիի Bour-gogne շոգենաւով 350 ռուսաւոր զնային Երուսաղէմ:

— Վաղը, Folies-Marseillaises-ի սրահին մէջ ժամ 2ին լսարան կը լինի ի նպատակ Տըքապիլի բանաւորներին Պիտի խօսին Գ. Գ. Պապի, Բամբինա, Պուայլէ և Դըովիս Հիւկ Երեսիո-խանները:

— Արուեստագիտական ցուցահանդէսը պիտի բացուի մայիս 20 ճինգչարթի օր:

— Բաղարշապետական ժողովը, ելքերիկոյեան նիստին մէջ, մեծամասնութեամբ ընդունեց պարտաւ մի օրակարգ: Պ. Նահանգապետին դէմ զոր պատճառ կը համարի քաղաքին առողջապահական ծրագիրների յետաձգումը:

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

Կ. Պօլսէն կը հեռագրեն թէ մեծ անհանգստութիւն կը տիրէ գեռ այնտեղ ուր չեն յուսար թէ պետութիւնները արած պաշարումը օգուտ կունենայ: Երկուշաբթի կայ որ Մակեդոնի մէջ ալ ապստամբութիւն ծագի և թիւրք զօրքերը, հաղորդակցութիւնները կտրուելով երկու կողմի մէջ տեղ մնան: Ռուսիայի կողմէն ալ խառնակութիւնները երկու կողմերը կտրուել:

Նման Կարծիք կայ որ Ռուսիան ոյժ տուած էր Գ. Տէլիանին:

— Աթէնքէն կիմացունեն թէ Պ. Վալվիս յաջողած է կազմել մի նախարարութիւն որ կը զիջանի գէնընկեցութեան, միայն թէ Խորհրդարանին հաւանութեամբ: Նոր նախարարութեան նախագահ և դատական նախարարն է Պ. Վալվիս, արտաքին գործերի նախարար Լուրիօտի, պատերազմական նախարար զօրավար Բըթիմզա, ծովային նախարար Միսուլիս: Խորհրդարանը ընդհուպ ի նիստ պիտի հրաւիրուի և հաւանութիւն տուածին պէս իսկոյն պիտի սկսի գէնընկեցութիւնը:

— Աթէնքէն մայիս 13 ին կը հեռագրեն հետեւեալը: «Վաղը պաշտօնական թերթին մէջ պիտի հրատարակուի Խորհրդարանի արտակարգ նիստերի փակման հրամանագիրը: Միևնոյն հրամանագիրը պիտի հրաւիրէ Խորհրդարանին սկսիլ իւր սովորական նիստեր ամիս 22 ին: Նորակազմ նախարարութիւնը որ զինք պարզապէս առժամանակեայ կը համարի, մինչև այն ատեն ոչ պատերազմական ոչ ալ գէնընկեցութեան տեսակէտով ոչ չինչ պիտի ընէ: Մտադիր է միայն խնդրել պետութիւններէն որ թոյլ տան երեսփոխաններին ծովի ճանապարհով գալ Աթէնք:

— Ռուսիան միշտ հակառակ դիրք բռնած է: Գ. Պիւճով երէկ պիտի վերադառնար Աթէնք, իւր կինը տանելու պատրուակով: Ռուսական նաւատորմը իրապէս մասնակցած չէ ծովային պաշարումին:

— Աւստրիական պաշարող նաւերն մի քանի հեղին առաքաւորներով գերի բռնած են: Անգլիական նաւատորմը նաւաղ խառնութեամբ կը գործադրէ պաշարումը:

— Ֆրանսական դեսպան Գ. տը Մույ Աթէնքէն մեկնած է Փարիզ գալու, Գ. տը Ֆրէյլինէի հրամանին համեմատ:

— Յունաստանի պատերազմական նորոշումը նախարարը հրաման տուեր է գաղութները զօրքերի յուսալիս: զացումը գէպի սահմանադրութեան հրամայեր է ջնջել Իտալիայէն ջորիներ գնելու համար եղած պայմանագրութիւնները:

— Յոյն կառավարութիւնը օտար թըղթատար շոգենաւներ պիտի վարձէ, երեսփոխանները Աթէնք բերելու համար:

— Աթէնքէն կը հեռագրեն Timesին թէ քաղաքական բարձր շրջանակներին մէջ յոյս կը յայտնեն թէ պետութիւնները կօգնեն նոր նախարարութեան, ժողովրդի զգացումը հանտարեցունելու համար: Եթէ այդ յոյս իրականանայ, եթէ պետութիւնները օրինակի համար, պաշարումը չուտով վերցունելու նախնական նշանները յոյս տան, բոլորովին հաւանական է որ գէնընկեցութեան հրովարտուի:

— Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ նախկին պատերազմական նախարար Թեոփիլի մէջ զօրքերի վիճակը քննելէ յետոյ, նախարարութեան առա-

ջարկեր է եղեր անմիջապէս սկսիլ թշնամութիւնների թիրաքիալ դէմ: Գ. Տէլիանիսի հրաժարականը արգելք եղեր է նախարարութեան խորհելու այս առաջարկի վրայ:

ԱՐՏԱՍԱՀԱՄԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Սահմանադրութեանի գծման խնդիրը այն աստիճան անհամաձայնութիւն պատճառած է ուսումնական և չինական կայսրութիւններին մէջ որ յարաբերութիւնների ընդհատումը անխուսափելի կերեւի: Չարին կառավարութիւնը հաստիկ զբաղուած է այս խնդրով: Բէքինի կառավարութեան վճռական բացատրութիւնները պիտի խնդրէ որոնք եթէ գոհացուցիչ չլինին, գէնքի պիտի դիմէ: Միևնոյն Զինատանն ալ անպատրաստ չէ կեցած: 15,000 զօրք հաւաքած է Մանչուրիի սահմանագլուխը:

— Մատրիտէն կը հեռագրեն մայիս 13 ի երեկոյն թէ սիբիւն կոչուած մի փոթորիկ որ իւր վրայ դառնալով թաթարի նման մեծ վնասներ կը գործէ, Մատրիտի և իւր շրջակայների վրայ գալով բազմաթիւ տուներ հիմնայատակ բերել և Սան-Ժէրոմո եկեղեցու աշտարակի վերի մասը փլուցել է: Հագարաուր ծառեր արմատախիլ եղեր են, 50 մարդ մեռել և 400 վիրաւորուել են: Ժողովուրդը սարսափահար վազելով փողոցներին մէջ, չգիտէ ուր ապաստանիլ:

— Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ Իրլանտաի բաղրքական ժողովրդին մէջ յուզումը կը շարունակուի: Գ. Կըլաութընի իրլանտական ծրագրին դէմ: Իւթէրսի բողոքական ժողովուրդը մեծ պատրաստութիւններ կը կը տեսնէ քաղաքային պատերազմ հրատարակելու, եթէ Գ. Կըլաութընի ծրագիրն ընդունուի: Մեծ քառակուսեամբ ատրճանակներ կը դրնուին և անգլո-իրլանտական սպայներն ալ կը սպառնան հրաժարական տալ:

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԳԱՄԱՌ-ԲԱԹԻՊԱՅԻ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԱՌԻԹԻԿԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

«Թիֆլիզի հայ. գրք. հրատարկ. բնկերքէ.»

Մեծանուն բանաստեղծ Գալուստ-Քաթիպաի (Ռ. Պատկանեանց) ոտանաւորները պարունակող մի գիրք է 176 երեսներէ բաղկացած: Սկիզբը դրուած է հեղինակին պատկերը: Գալուստ-Քաթիպաի բանաստեղծութիւններէ մի քանին արդէն ծանօթացուցած լինելով մեր ընթերցողների, աւելորդ կը համարենք գրել այդ մասին:

Կը ծախուի «Արմէնիա» լրագրի խմբագրատունը ի գին 1 ֆրանկ և 75 ամսթիվի: Մարտի 2 դուրս ամեն տեղի համար 2 ֆրանկ փոստի ծախքով հանդերձ:

Ա. Գ. Դ.

«Արմենիա»-ի բաժնորդ-գրուել ցանկ-
կացողներին դիմումներն համար, ու-
րոշեցինք նոր բաժնորդագրութիւն-
ներն ընդունել իւրաքանչիւր ամսի
մէկէն սկսելով: Նախորդ թիւերն կը
ընդունին անոնց միայն որք յատկապէս
փափաղ կը յայտնեն:

Ա. Գ. Դ.

ՄԱՆՈՒԿԱՆ ՄԻՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ ՈՒՂԵԹՈՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՀԱՅ-
ԱՐՄԱՀ ԳՈՒՄԱՍՍ ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ՏԱՃԱՍՏ-
ՏԱՆԻ

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆԵՐ ՍՈՐԷՆ ԵՒ ՉՈՐԷՆ

ՀՆԷՆ ԵՒ ՆՈՐԷՆ ՊԵՏԱՆԻ ԳԻՏՆՈՑ

==

Մասն Ա. Բ. Գ. (աւարտ)

Հայաբնակ գաւառաց ընդհ. նկարա-
գրութիւնն, տեղագրութիւնն, աշխարհ-
հագրութիւնն, չին և ամայի վանօրէից
նկարագիրն, աւանդութիւնք և այլ նիւ-
թեր պարունակող Ազգ. գործ մի է, ամե-
նակարեւոր և հետաքրքրական գրուած
ընթացայեաց և շատ նուրբ տեսութեամբ
արժանի ամեն Հայու յաճախակի վերժա-
նութեան:

Կը գտնուի բոլոր գրալաճառաց քով-
կեդրոնատեղին է Պոլսի Պահճէ-գալու
հազարգործի փոստ դէմ Գ. Է. Զոնեանի
վաճառատուն, թիւ 11:

Գին — Ա. և Գ. մասերն 8 ական, իսկ
Բ. մասն 10 դահեկանի:

Վարժարանաց համար դոհացուցիչ
զեղչ կը լինի, և յանձնարարութիւնք
ձեղիւ կը կտաարուին:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Մ. ՓՈՐՓՈՒԳԱՆԵԱՆ

Ա. ՀԱՅ ԳԻՒԹԱՆՈՒՆԻ ՄԷ զին 50 ամբիւմ.

Բ. ՀԱՅ ԳԻՒԹԱՆԻ » 20 »

Պը ծախուին Մարսիլ, «Արմենիա» լրա-
գրի խմբագրատունը:

Օտար քաղաքացիներին կը դրկուի փոս-
տով, երբ վերոյցրեալ գիներով քրանա-
կան, քրքական կամ ուսանական փոստի
ըրպարոյմ դրկեն «Արմենիա» խմբա-
գրութեան:

A. H. CRET & Co.,

CAWNPORE, EAST INDIA
GENERAL MERCHANTS, COMMISSION AGENTS
AUCTIONEERS, HALF-MOUNTING CONTRACTORS,
AND "MANUFACTURERS AND IMPORTERS OF
GENERAL AND LEATHER GOODS.

As French Goods always find ready
sale in India, French manufacturers wishing
to obtain a large and flourishing market
like Cawnpore for their articles, are request-
ed to use our experience in business. We
have large Sale Rooms, and we charge
Commission 10 per cent. or according to
terms of agreement.

In exchange for Goods, or on Trader's
own account, we can supply at market rates
Country Produce to any extent and in the
shortest time possible. On notice being
received, we will ship through our Calcutta
and Bombay Agents the following: —
SEEDS, EDIBLE GRAINS, FABRICS,
FIBRES, OILS, LAC, SUNDRIES

BIBLIOGRAPHIE

LA TRIBUNE DES PEUPLES
Revue internationale du mouvement social
dans les cinq parties du monde.

ADMINISTRATION:
LIBRAIRIE DES DEUX MONDES, Paris,
17, rue de Loos.

Abonnement d'un An:
France, 5 francs. Extérieur, 6 francs
SOMMAIRE:
du deuxième numéro (Mai 1886)

A nos abonnés et lecteurs. — L'Administration.

Pourquoi sommes-nous anarchistes? —
Elysée Reclus.
La révolution dans l'éducation. — Cassius.
Les paysans au Japon. — Metchuikoff.
La transfusion, suite et fin...
Le chauffage des villes par le feu central. —
Cassius.

Mouvement social international.
EUROPE. — Observation générale. France,
Belgique, Espagne, Portugal, Bulgarie, Russie,
Arménie.

ASIE. — Chine, Perse.
AMÉRIQUE. — Etats-Unis, Haïti, Répu-
blique Dominicaine, Canada, Cuba, San
Salvador, Venezuela, Equateur, Guatemala,
Mexique, Nicaragua, Costa-Rica, Colombie.

AFRIQUE. — Maroc, Tripolitaine, Egypte.
Revue Bibliographique Internationale
Livres, Journaux, Revues

Nous ne saurions trop engager nos lecteurs
à s'abonner à cette intéressante revue dont un
numéro à titre d'essai est envoyé gratis et
franco à toute personne qui en fera la deman-
de à la LIBRAIRIE DES DEUX MONDES,
Paris, 17, rue de Loos, avec le Bulletin donnant
l'analyse des publications en vente à cette
librairie.

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՏՈՐ Ա.

Կենդանային հիստաւաւարանութիւն և
մարդկային կազմախօսութիւն ու բնախօ-
սութիւն:

Աշխատասիրեաց Ն. Տաղաւարեան

Հայերէն բնական պատմութեան
մի անհրաժեշտ պէտքերի վաղուց ան-
տի կը զգացուէր. դահլիճեամբ կը
տեսնեմք որ Պրն. Տաղաւարեան կաշ-
խատասիրէ լրացնել այդ թերութիւ-

նը, հրատարակելով այս կարեւոր գոր-
ծըն, որ կը բաղկանայ չորս ստուար
հատորներէ. Ա. — Կենդանային Հիստաւա-
ւարանութիւն և մարդկային կազմախօ-
սութիւն ու բնախօսութիւն. Բ. — Կենդա-
նաւարանութիւն. Գ. — Բուսաւարանութիւն. Դ.

— Հանրաւարանութիւն և երկրաւարանութիւն.
մէն մի հատոր պիտի բաղկանայ 35
մեծագիւր ութածաղ թերթերէ, պա-
րունակելով 330 է տեղի գեղեցիկ
պատկերներ: Առաջին հատորի հրա-
տարակութեան արդէն ձեռնարկուած
է և առաջին տաս թերթերն ըլլա
տեսած են: Այս հատորն իւր վերջը

պիտի ունենայ նաև 1000 գիտական
բառերէ բաղկացեալ բաղմալեզուեան
բառարան մի և գինը պիտի լինի 40
դր: իսկ կանխաւ իւր բաժանորդ վը-
ճարուց համար 30 դր: Բաղմա-
լեզու օրինակ գնողաց համար մասնա-
ւոր զեղչ կը լինի իւրաքանչիւր թեր-
թի գինն է 70 փարս: Կեդրոնատեղ-
ին է «Գիտական Եւրոպական» սենեա-
լը, Կ. Պոլսի, Մէքքահ, Գաւար — Գումա-
րու խան կը գտնուի նաև Թրքիական
վաճառատունը, Պիտէսքանի գրա-
սենեակը, Արսլանեանի թղթավաճա-
ռատունը, և Պահճէ Գալուի Զրափա-
ճառաց քով: —

JOHN SARKIS

PAPASIAN

PAPETERIE — LIBRAIRIE

Magasin de Musique

RUE FRANQUE, PASSAGE CRAMER, 1
SMYRNE (Turquie d'Asie)

Fournitures pour Consolats, Agences,
Bureaux, Écoles, etc.

Articles pour Photographes, peintres
et ingénieurs.

Cartes Géographiques et maritimes,
Plans de Smyrne et photographies (vues)
de différentes villes de l'Asie-Mineure.

Reliure en tous genres, et Commis-
sions de travaux d'imprimerie.

Tableaux, Corniches, Baguettes. Enca-
drements avec soin et précision.

Grand assortiment de Musique des
plus renommés éditeurs et Seul Dépot
des éditions économiques de Ricordi,
Peters et Litoff.

Instruments à Cordes, Pupitres-musi-
que, Cordes pour Violon, Guitare,
Mandoline et Piano des meilleures fabri-
ques d'Europe, etc., etc.

On se charge de toutes sortes de Commissions.

ՏԵՂԷՆ — ԽՄԲԱԳԻՐ

Մ. ՓՈՐՓՈՒԳԱՆԵԱՆ

Le Gérant: FÉLIX ENFFANTIN.

ՄԱՐՍԵՅԼ

Հայերէն տպարան Մ. Փորթուպլեանի
Marseille. — Imprimerie du Midi, M. SCHICKLER
rue Vacon, 50.

IMPRIMERIE DU MIDI

TYPOGRAPHIE

M. SCHICKLER

LITHOGRAPHIE

Rue Vacon, 50. - Marseille

Prix-Courants

Factures

Circulaires Commerciales

Entêtes de Lettres

Enveloppes

Spécialité pour Brochures, Catalogues et Mémoires

OUVRAGES DE LUXE

JOURNAUX DE TOUS FORMATS

Cartes de Visite

et d'Adresse

Lettres de Mariage

et de Naissance

Mandats

LETTRES DE DÉCÈS EN 1 HEURE

Affiches en noir et en couleurs, Prospectus

AVIS. — La Maison se recommande par la Netteté de son Travail et par la prompte exécution des Commandes